

به نام او

تمرینات سری اول شبیه سازی درس احتمال مهندسی

سوال ۱) سکه‌ی سالمی را (که احتمال پشت و رو برابر $\frac{1}{2}$ است) به تعداد n بار پرتاب می‌کنیم.
الف) منحنی تعداد دفعات رو آمدن سکه را به تعداد کل دفعات پرتاب سکه بر حسب n به ازای $1 \leq n \leq 100$ رسم کنید.

ب) رفتار این نمودار را با افزایش n توصیف کرده و بیان کنید به چه عددی همگرا می‌شود. مشاهدات خود را توضیح دهید.

پ) همین نمودار را برای سکه غیر سالم که احتمال رو آمدن آن $\frac{2}{3}$ است، رسم کرده و بیان کنید به چه عددی همگرا می‌گردد. مشاهدات خود را توضیح دهید.

راهنمایی: ابتدا به کمک تابع $\text{randi}()$ در متلب، یک آرایه 100×1 از اعداد تصادفی ۰ یا ۱ بسازید (به عنوان مثال ۰ را شیر و ۱ را خط در نظر بگیرید). سپس هر بار، به ازای هر n که $1 \leq n \leq 100$ ، میانگین n مقدار اول آرایه فوق را حساب کرده و آرایه‌ی 100×1 جدید بسازید. آرایه‌ی جدید، پاسخ مسئله است که باید بر حسب n از ۱ تا ۱۰۰ رسم گردد.

سوال ۲) سکه‌ی ای با احتمال p رو و با احتمال $1-p$ پشت می‌آید. آزمایشی را در نظر بگیرید که در آن، این سکه ۱۰۰ بار پرتاب شده و نسبت تعداد رو آمدن‌ها به تعداد کل پرتاب‌ها ($=100$) به عنوان نتیجه آزمایش در نظر گرفته می‌شود.

اگر آزمایش فوق را m بار تکرار کرده و نتیجه این m آزمایش را در یک آرایه‌ی $1 \times m$ ذخیره کنیم،

الف) با فرض $p = 0.5$ و $m = 100$ ، این آرایه را رسم کنید (مشابه بند الف سوال ۱). سپس به کمک قضیه دموآو-لاپلاس، منحنی گوسی را به عنوان تقریبی از توزیع دو جمله‌ای به همراه نمودار قبل رسم نموده و مشاهدات خود را توضیح دهید.

ب) بند الف را به ازای $m = 1000$ تکرار کنید. چه تفاوتی مشاهده می‌شود؟

پ) بند الف را یک بار برای حالت $p = 0.2$ و $m = 1000$ و بار دیگر برای حالت $p = 0.1$ و $m = 1000$ شبیه سازی کنید و مشاهدات خود را توصیف کنید. چه تفاوتی با بند های پیشین مشاهده می شود؟

(یادآوری: توزیع دوجمله ای با پارامترهای n و p را می توان به صورت زیر با منحنی گوسی تقریب زد:

$$\binom{n}{k} p^k q^{n-k} \approx \frac{1}{\sqrt{2\pi npq}} e^{-\frac{(k-np)^2}{2npq}}$$

که $q = 1 - p$.)

موفق و پیروز باشید

سروش ضیایی و آرین ظروفی